

Doba husitská

první polovina 15. století

JAN HUS

- * po roce 1370 v Husinci u Prachatic
- studoval teologickou fakultu Karlovy university
- od r. 1398 přednášel jako mistr
- od r. 1402 **kázal v Betlémské kapli** ve Městě
- byl ve svých kázáních velmi kritický k nedostatkům a zlořádům v tehdejší společnosti i církvi
- kritizoval zejména zájem kněží o výnosné úřady (obročí)
- zdůrazňoval zejména mravouku – spory s církevní věroukou
- ovlivnily ho spisy Johna Wicliffa

Dílo:

- *Postila* – soubor kázání
- *De ecclesia* – O církvi
- *Výklad Viery, Desatera a Páteře*

Husovy odchylky od církevního učení:

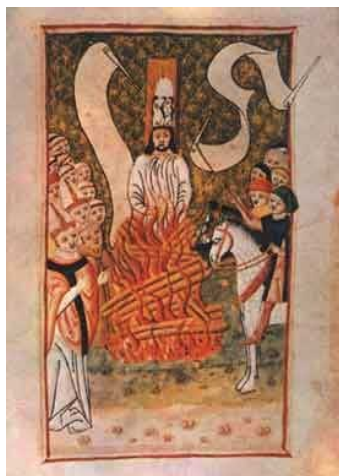
1. Hlavou církve není papež, ale Ježíš Kristus.
Husa původně podporoval i arcibiskup Zbyněk Zajíc z Hazmburka a král Václav IV.
2. Těžkým hříchem pozbývá každý svou moc duchovní i světskou.
3. Církev je neviditelný sbor lidí.

- r. 1409 Václav IV. vydal pro Karlovu universitu **Dekret kutnohorský**:
3 hlasy pro český národ, 1 pro všechny cizince
- Jan Hus se stal **rektorem**
- odchod cizích mistrů a studentů
- r. 1410 **roztržka s arcibiskupem** pro Wicliffovy spisy
- r. 1412 vyhlásili stoupenci Jana XXIII. **udělování odpustků** za almužnu na křížovou výpravu
- Hus to nazval svatokupectvím (simonií)
- spory s papežskou kurií – Hus byl dán **do klatby** a nad Prahou vyhlášen **interdikt**
- Hus odešel z Prahy a **kázal na venkově** – na Kozím hrádku, na Krakovci
- r. 1414 Hus pozván na **koncil do Kostnice**
- měl od Zikmunda ochranný glejt pro cestu
- Hus si myslel, že bude moci s koncilem diskutovat, měl 3 slyšení před koncilem
- koncil předložil Husovi 36 jeho článků, která nejsou v souladu s učením církve
- měl je **odvolat**
- Hus to neudělal
- koncil ho označil **za kacíře** a exkomunikoval
- SŘŘ měla zákon od doby Friedricha I. Barbarossy, že kacíři musí být upáleni, protože jsou škůdci celé společnosti
- 6. 7. 1415 byl **upálen** radou města Kostnice podle zákona
- otázka Jana Husa rozdělila až do dnešních dob českou společnost: Mučedník nebo kacíř?

BETLÉMSKÁ KAPLE A UPÁLENÍ JANA HUSA

Betlémská kaple

Upálení v Kostnici

Upálení mistra Jana Husa

OBDOBÍ PO HUSOVĚ UPÁLENÍ (1415 – 1419)

- v Čechách odpor vůči Husovu upálení
- protest Karlovy university
- protest české šlechty se 452 pečeti

Přijímání pod obojí způsobou:

- zavedl Jakoubek ze Stříbra (Husův stoupenec)
- pod obojí způsobou = sub utraque speciae
- utrakvisté (utrakvismus) = pod obojí = husité = kališníci
- přijímání pod obojí = rovnoprávnost všech lidí

Poutě na hory:

- očekávání **druhého příchodu** Ježíše Krista a konce světa
- rozšířil se **chiliasmus** – bludné učení o tisícileté Kristově vládě na tomto světě spolu s vyvolenými (Zj 20, 4n)

OBDOBÍ HUSITSKÝCH BOJŮ (1419 – 1436)

- trvalo 17 let

Události roku 1419:

- Václav IV. dosadil na Novoměstskou radnici protihusitské radní
- 30. července 1419 dav pod vedením kazatele Jana Želivského vtrhl na radnici a konšely a úředníky buď ubili nebo vyházeli z oken
- nazývá se to **první pražská defenestrace**
- je to počátek husitské revoluce
- Václav IV. krátce na to zemřel (16. srpna 1419) bez potomka
- nástupcem se stal jeho bratr **Zikmund Lucemburský**, nebyl však husity přijat